

BÖLÜM 62

Pankreas Cerrahisi Öncesinde Hastanın Preoperatif Değerlendirilmesi

Rümeysa KARAÇUHA SÜRÜCÜ¹

ÖZET

Cerrahi teknik ve postoperatif bakımdaki gelişmelere rağmen, pankreas cerrahisi yüksek morbidite ve mortalite ile ilişkili olmaya devam etmektedir. Pankreas ve periampüller kanserin perioperatif yönetiminde takım yaklaşımı (cerrah, anestezi uzmanı ve yoğun bakım uzmanı) çok önemli bir rol oynamaktadır. Dikkatli hasta seçimi, bireyselleştirilmiş preoperatif değerlendirme ve optimizasyon, majör pankreas rezeksiyonlarından sonra olumlu sonuçlara büyük ölçüde katkıda bulunabilir. Hasta, cerrahi invazivliği yüksek olan pankreas cerrahisinde ameliyat gününden önce anestezi öncesi değerlendirmeden geçmeli, kolayca erişilebilen, ilgili tıbbi kayıtlar incelenmeli ve uygun konsültasyonlarla birlikte değerlendirilmelidir. Preoperatif değerlendirme sırasında intraoperatif ve postoperatif sürece yönelik planlamalar ve hasta optimizasyonu sağlanmalıdır.

Giriş

Pankreas kanseri, batı ülkelerinde kansere bağlı ölümlerin dördüncü önde gelen nedenidir. (1-4) Bu kanser, 5 yıllık sağkalım oranı %5'i geçmeyen, kötü prognoz ile karakterizedir. Hastanın tedavisinin tek yolu tümörün cerrahi olarak çıkarılmasıdır. (5,6) Uzun süreli postoperatif morbidite, genel yaşam kalitesi üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olabilir. (7) Bu nedenle, pankreas hastaları özellikle savunmasızdır; semptomları, preoperatif ve postoperatif yönetimi için disiplinler arası

bir yaklaşıma ihtiyaç duyarlar. (8) Bu bölümde hem genel preoperatif değerlendirmeden hem de pankreas cerrahisi planlanan hastalara özel durumlardan bahsedilecektir.

Preoperatif değerlendirmede temel amaç perioperatif morbiditeyi azaltıp bakım kalitesini artırmak, perioperatif bakım maliyetini azaltıp, hastayı arzu edilen fonksiyonlarına mümkün olduğunca çabuk döndürmektir. Bu amaçla gerekli bilgiler hastanın medikal öyküsünden alınmalı, hastanın perioperatif riski değerlendirilmeli ve

¹ Uzm. Dr. Rümeysa KARAÇUHA SÜRÜCÜ, Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Bölümü rksurucu@gmail.com

Kaynaklar

- Rahib L., Smith B.D., Aizenberg R., et al. Projecting cancer incidence and deaths to 2030: The unexpected burden of thyroid, liver, and pancreas cancers in the United States. *Cancer Res.* 2014; 74(11): 2913-2921. Doi:10.1158/0008-5472.can-14-0155
- Malvezzi M., Bertuccio P., Levi F., et al. European cancer mortality predictions for the year 2014. *Annals of Oncology* 2014; 25 (8): 1650-1656. Doi:10.1093/annonc/mdl138
- Malvezzi M., Bertuccio P., Rosso T., et al. European cancer mortality predictions for the year 2015: does lung cancer have the highest death rate in EU women? *Annals of Oncology* April 2015; 26(4): 779-786. Doi:10.1093/annonc/mdv001
- Siegel R.L., Miller K.M., Jemal A. Cancer statistics, 2015. *CA Cancer J Clin* 2015; 65: 5-29. Doi:10.3322/caac.21254
- Ducreux M., Sa Cuhna A., Caramella C., et al. Cancer of the pancreas: ESMO Hollebécque A., Burtin P., Goere D., Seufferlein T., Clinical Practice Guidelines for diagnosis, treatment and follow up. *Annals of Oncology* 2015; 26 (supplement5): 56-68. Doi:10.1093/annonc/mdv295
- Masiak-Segit W., Rawic-Pruszyński K., Skorzevska M., et al. Surgical treatment of pancreatic cancer. *Pol. Przegl. Chir.* 2018; 90(2); 40-48. Doi: 10.5604/01.3001.0011.7453
- Sun V., Ruel N., Chung V., et al. Pilot study of an interdisciplinary supportive care planning intervention in pancreatic cancer. *Support Care Cancer* 2016; 24 (8): 3417-3424. Doi:10.1007/s00520-016-3155-9
- Marinelli V., Danzi O.P., Mazzi M. A., et al. PREPARE: PreOperative Anxiety REDuction. One-year feasibility RCT on a brief psychological intervention for pancreatic cancer patients prior to major surgery. *Frontiers in Psychology* 2020; 11, Article 362:1-14. Doi:10.3389/fpsyg.2020.00362
- Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Derneği (TARD) Anestezi Uygulama Kılavuzları- Preoperatif Değerlendirme 2015 (17/07/2021 tarihinde www.tard.org.tr/akademi/?p=kilavuz-detay&bID=2&session=13709117974720-27418235949440 adresinden ulaşılmıştır.)
- Practice Advisory for Preanesthesia Evaluation- An Updated Report by the American Society of Anesthesiologists task force on Preanesthesia Evaluation. *Anesthesiology* March 2012; 116 (3): 522-538. Doi:10.1097/ALN.0b013e31823c1067
- Barash, P.G., Cullen B.F., Stoelting R.K., Cahalan M.K., Stock M.C., Ortega R., Sharar S.R., Holt N.F. (2020). *Klinik Anestezi*. (Berrin Işık, Ömer Kurtipek, Çev. Ed.) Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri
- Marandola M., Albante A. Anaesthesia and pancreatic surgery: Techniques, clinical practice and pain management. *World J Anesthesiol* 2014; 3(1): 1-11. Doi:10.5313/wja.v3.i1.1
- De Pietri L., Montalti R., and Begliomini B. Anaesthetic perioperative management of patients with pancreatic cancer. *World J Gastroenterol* 2014; 20 (9): 2304-2320. Doi: 10.3748/wjg.v20.i9.2304
- Grade M., Quintel M., Ghadimi B.M. Standard perioperative management in gastrointestinal surgery. *Langenbecks Arch Surg* 2011; 396: 591-606. Doi:10.1007/s00423-011-0782-y
- American Society of Anesthesiologists. (Last Amended: December 13, 2020; Original Approval: October 15, 2014). ASA Physical Status Classification System. (06/09/2021 tarihinde <https://www.asahq.org/standards-and-guidelines/asa-physical-status-classification-system> adresinden ulaşılmıştır.)
- Kullavanijaya P., Treeraprasertsuk S., Thong-Nyam D., et al. Adenocarcinoma of the pancreas: the clinical experience of 45 histopathologically proven patients, a 6 year study. *J Med Assoc Thai* 2001 May; 84(5):640-647.
- Riall T.S., Reddy D.M., Nealon W.H., et al. The effect of age on short-term outcomes after pancreatic resection: a population-based study. *Annals of Surgery* September 2008; 248(3):459-467. Doi: 10.1097/SLA.0b013e318185e1b3
- Myatra S., Divatia J.V., Jibhkate B., et al. Preoperative assessment and optimization in periampullary and pancreatic cancer. *Indian Journal of Cancer*, January-March 2011;48(1):86-93. Doi: 10.4103/0019-509X.75839
- Schlippert W., Lucke D., Anuras S., et al. Carcinoma of the papilla of vater- a review of fifty-seven cases. *Am J Surg* 1978;135: 763-770. Doi: 10.1016/0002-9610(78)90160-5
- Ghaferi A.A., Birkmeyer J.D., Dimick J.B. Variation in hospital mortality associated with inpatient surgery. *N Engl J Med* 2009; 361(14):1368-1375. Doi: 10.1056/NEJMsa0903048
- Lundstrom L.H., Vester-Andersen M., Moller A.M., et al. Poor prognostic value of the modified Mallampati score: a meta-analysis involving 177088 patients. *British Journal of Anaesthesia* 2011; 107(5): 659-667. Doi:10.1093/bja/aer292
- Canet J., Gallart L., Gomar C., et al. Prediction of postoperative pulmonary complications in a population-based surgical cohort. *Anesthesiology* 2010;113: 1338-1350. Doi: 10.1097/ALN.06013e3181fc6e0a
- Lawrence V.A., Dhanda R., Hilsenbeck S., et al. Risk of pulmonary complications after elective abdominal surgery. *Chest* 1996; 110 (3): 744-750. Doi:10.1378/chest.110.3.744
- Hanna M., Feld M., Sampliner J.E. Preoperative cardiac assessment of the candidate for major resective pancreatic surgery. *Surgical Clinics of North America* 2001; 81 (3): 575-578. Doi:10.1016/S0039-6109(5)70144-4
- Lee T.H., Marcantonio E.R., Mangione C.M., et al. Derivation and prospective validation of a simple index for prediction of cardiac risk of major noncardiac surgery. *Circulation* 1999; 100: 1043-1049. Doi: 10.1161/01.CIR.100.10.1043
- Mangano D.T., Layug E.L., Wallace A., et al. Effect of atenolol on mortality and cardiovascular morbidity after noncardiac surgery. *The New England Journal of Medicine* 1996; 335(23): 1713-1721. Doi:10.1056/NEJM199612053352301
- Alagiakrishnan K., Banach M., Jones L.G., et al. Update on diastolic heart failure or heart failure with preserved

- ejection fraction in the older adults. *Annals of Medicine* 2013; 45(1): 37-50. Doi:10.3109/07853890.2012.660493
28. Devereaux P.J., Yusuf S., Yang H., et al. Are the recommendations to use perioperative β -blocker therapy in patients undergoing noncardiac surgery based on reliable evidence? *CMAJ* 2004; 171(3): 245-247. Doi:10.1503/cmaj.1031619
 29. Skrlin S., Hou V. A review of perioperative statin therapy for noncardiac surgery. *Semin Cardiothorac Vasc Anesth.* 2010; 14(4): 283-290. Doi: 10.1177/1089253210386387
 30. Khorana A.A, Fine R.L. Pancreatic cancer and thromboembolic disease. *Lancet Oncology* 2004; 5(11): 655-663. Doi:10.1016/S1470-2045(04)01606
 31. Bratzler D.W., Houck P.M. Antimicrobial prophylaxis for surgery: an advisory statement from the National Surgical Infection Prevention Project. *The American Journal of Surgery* 2005; 189: 395-404. Doi: 10.1016/j.amjsurg.2005.01.015
 32. Turhan V.B.(2021). Periapuller bölge tümörlerinde preoperatif değerlendirme. *Vahit Onur Gül, Mutlu Şahin, Münire Babayigit, Veysel Barış Turhan (Ed.), Peroperatif Hasta Yönetimi içinde (s. 99-107). Ankara: Berikan Yayınevi*
 33. An Updated Report by the American Society of Anesthesiologists Task Force on Preoperative Fasting and the Use of Pharmacologic Agents to Reduce the Risk of Pulmonary Aspiration. Practice guidelines for preoperative fasting and the use of pharmacologic agents to reduce the risk of pulmonary aspiration: application to healthy patients undergoing elective procedures. *Anesthesiology* 2017; 126(3): 376-393. Doi:10.1097/ALN.0000000000001452
 34. Egbert L.D., Battit G.E., Turndorf H., et al. The value of the preoperative visit by an anesthetist. *JAMA* 1963; 185(7): 553-555. Doi: 10.1001/jama.1963.033060070021016
 35. Hallet J., Davis L.E., Mahar A.L., et al. Patterns of symptoms burden in neuroendocrine tumors: a population-based analysis of prospective patient-reported outcomes. *The Oncologist* 2019; 24: 1384-1394. Doi: 10.1634/theoncologist.2019-0112
 36. Jiang W.G., Puntis M.C. Immune dysfunction in patients with obstructive jaundice, mediators and implications for treatments. *HPB Surg* 1997; 10: 129-142.
 37. Katz S. C., Ryan K., Ahmed N., et al. Obstructive jaundice expands intrahepatic regulatory T cells, which impair liver T lymphocyte function but modulate liver cholestasis and fibrosis. *J Immunol* 2011;187 (3): 1150-1156. Doi:10.4049/jimmunol.1004077
 38. Van der Gaag N.A., Klock J.J., de Castro S.M.M., et al. Preoperative biliary drainage in patients with obstructive jaundice: History and current status. *J Gastrointest Surg* 2009; 13: 814-820. Doi: 10.1007/s11605-008-0618-4
 39. American Society of Anesthesiologists (2020). ASA and APSF joint statement on elective surgery and anesthesia for patients after COVID-19 infection. (26/08/2021 tarihinde <https://www.asahq.org/about-asa/newsroom/news-releases/2020/12/asa-and-apsf-joint-statement-on-elective-surgery-and-anesthesia-for-patients-after-covid-19-infection> adresinden ulaşılmıştır.)
 40. COVIDSurg Collaborative, GlobalSurg Collaborative. Timing of surgery following SARS-CoV-2 infection: an international prospective cohort study. *Anaesthesia* 2021; 76: 748-758. Doi: 10.1111/anae.15458
 41. World Federation of Societies of Anaesthesiologists. (13/11/2018). Pai S., Hughes T. Perioperative management and anaesthetic considerations for pancreatic resection surgery. (15/07/2021 tarihinde <https://resources.wfsahq.org/atotw/perioperative-management-and-anaesthetic-considerations-for-pancreatic-resection-surgery/> adresinden ulaşılmıştır.)
 42. Melloul E., Lassen K., Roulin D., et al. Guidelines for perioperative care for pancreaticoduodenectomy: Enhanced Recovery After Surgery (ERAS) recommendations 2019. *World J Surg* 2020; 44: 2056-2084. Doi: 10.1007/s00268-020-05462-w